

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE RICHNAVA

Vyhodnotenie perspektívneho použitia
poľnohospodárskej pôdy
na nepoľnohospodárske účely

B1-SPRIEVODNÁ SPRÁVA

OBSTARÁVATEĽ: OBEC RICHNAVA
SPRACOVATEĽ: ING. ARCH. MARIANA ŠIMKOVÁ, REVITAL PROJECT

SCHVAĽOVACIA DOLOŽKA

Označenie schvaľovacieho orgánu: Obecné zastupiteľstvo Richnava
Číslo uznesenia a dátum: č. 383 / 2018 zo dňa 31.10.2018
Číslo VZN obce, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN-O: 4 / 2018
Oprávnená osoba: Ivan Dunka, starosta obce.....

Pečiatka

NOVEMBER 2018

OBSAH

• TEXTOVÁ ČASŤ:	Strana:
1/ ÚVOD	2
2/ PRÍRODNÉ PODMIENKY	3
3/ POĽNOHOSPODÁRSTVO	5
4/ VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE	7
• TABUĽKOVÁ ČASŤ:	

TAB. č. 1 : Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde navrhovaných v rámci územnoplánovacej dokumentácie v katastrálnom území obce Richnava **v zastavanom území obce k 1.1.1990**

TAB. č. 2 : Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde navrhovaných v rámci územnoplánovacej dokumentácie v katastrálnom území obce Richnava **mimo zastavaného územia obce k 1.1.1990**

• **GRAFICKÁ ČASŤ:**

VÝKRES č. 6. : VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY
NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY M = 1 : 5 000

1. ÚVOD

• **Hlavný dôvod obstarania územného plánu obce:**

Hlavným dôvodom obstarania územného plánu obce (ďalej ÚPN-O) Richnava je získanie územnoplánovacej dokumentácie pre koordinované riadenie výstavby a akejkoľvek investičnej činnosti v zastavanom a katastrálnom území obce a vytvorenie územnoplánovacieho podkladu pre vypracovanie projektov na získavanie dotácií z fondov EÚ.

Obec Richnava má spracovaný územný plán obce z r. 2003. Tento územný plán však už nespĺňa kritériá pre ďalší rozvoj obce, ktorá sa zásluhou rómskeho obyvateľstva veľmi dynamicky rozrastá, preto zastupiteľstvo obce odsúhlasilo obstaranie nového územného plánu obce Richnava.

Územie katastra obce Richnava bolo zaradené do ohrozenej a osobitne sledovanej Strednospišskej oblasti so silne až extrémne narušeným životným prostredím. Dlhodobo bolo znečisťované z prevádzok banských, úpravárenských a spracovateľských závodov na ťažbu a spracovanie farebných kovov v Slovinkách a Krompachoch, čo sa prejavilo predovšetkým kontamináciou pôd.

Vo vzťahu k budúcemu využitiu poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola v minulosti kontaminovaná dlhodobým pôsobením imisiami z priemyselných závodov v Krompachoch, bude potrebné v súčinnosti so susednými obcami požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR o zopakovanie rozborov pôdy v k.ú. obce v zmysle Zákona č.220/2004 Z.z. §8 odst. 5 a o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín .

Obec Richnava je elektrifikovaná a plynofikovaná. Okrem negatívnych dôsledkov odlesnenia plôch ochranných pásiem elektrovodov a produktovodov a vyššiespomenutej kontaminácie je životné prostredie v obci ovplyvňované negatívnymi vplyvmi súvisiacimi s odpadovým hospodárstvom- predovšetkým absenciou odvádzania splaškových vôd,

znečisťovaním vodných zdrojov, rekultiváciami a absenciou tradičného obhospodarovania plôch. Najvýznamnejším zdrojom znečistenia v tomto území sú aj v súčasnosti priemyselne prevádzky v meste Krompachy.

Zdrojom hluku, ktorý zaťažuje zastavané územie, je predovšetkým železničná trať č. 180 Žilina- Košice vedená v smere východo- západnom južnou časťou katastrálneho územia obce, v ktorej blízkosti je súbežne trasovaná aj cesta II. triedy II/547 Margecany- Spišské Vlachy, ktorá okrem hluku produkuje aj exhaláty z výfukových plynov osobných a nákladných vozidiel, autobusov a motocyklov.

Za osobitný problém možno považovať rómsku osadu "Ružakovec", ktorá predstavuje environmentálny problém týkajúci sa znečistenia potoka vlastnými odpadmi vtekajúceho do rieky Hornád ako bezmenný pravostranný prítok, ako aj ohrozením okolitých porastov, ktoré sú primárne poškodené znečistením ovzdušia. Zároveň predstavuje potencionálny zdroj epidémie, nakoľko v tejto lokalite nachádzajúce sa zdroje vody sú napriek ich hygienickej závadnosti používané miestnymi obyvateľmi na pitné účely.

Okrem environmentálneho problému začína obec pociťovať aj dôsledky nečinnosti, resp. nevhodnej politiky štátu v tejto otázke, ktoré sa prejavujú v obzvlášť rýchlom raste populačnej krivky tejto komunity s územno-technickými dôsledkami, ako aj potrebou riešenia potrieb v oblasti školstva, zdravotníctva, ale predovšetkým s potrebou vytvorenia pracovných miest pre túto sociálnu skupinu, ktorá tvorí podstatnú časť obyvateľstva obce Richnava.

- **Použité podklady**

Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP na nepoľnohospodárske účely je samostatnou prílohou ÚPN -obce Richnava.

Základnými východiskovými podkladmi pri vyhodnotení PP bol druh pozemkov vedený v registri "C" KN , hranice a kódy bonitovaných pôdno - ekologických jednotiek (BPEJ) a hranica zastavaného územia k 1.1. 1990.

- **Vymedzenie riešeného územia:**

Riešeným územím je katastrálne územie obce Richnava (697 ha).

2. PRÍRODNÉ PODMIENKY

Z geomorfologického hľadiska katastrálne územie obce Richnava územie patrí z väčšej časti do celkov Branisko a Hornádska kotlina, ktoré sú súčasťou provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne západné Karpaty a oblasti Fatransko- tatranskej a z menšej časti na pravom brehu Hornádu do celku Volovských vrchov, ktoré sú súčasťou provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne západné Karpaty a oblasti Slovenské rudohorie.

Charakter prírodného prostredia je členitý podhorský a horský- značne dramatický.

Hlboký zárez Hornádu rozdeľuje kataster obce na vyššie spomenuté celky - zo severnej strany členitý reliéf úpätia Braniska, ktoré je z väčšej časti odlesnené a kultúrnym využívaním vegetačne druhotne premenené. Krajina je pestrá oráčinovo- lúčno- lesná. Lesná oblasť je charakterizovateľná ako podhorská, so zbytkami bukových a smrekovo- jedľových lesov prevažne zničených a silne poškodených, ktoré v poslednom období vykazujú známky začínajúcej sa prirodzenej obnovy náletovými drevinami (zväčša brezami).

Katastrálne územie obce Richnava sa nachádza v prvom stupni územnej ochrany v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, mimo veľkoplošných a maloplošných chránených území a mimo území NATURA 2000.

- ❖ **Reliéf, pôda**

Geologicky je územie charakterizované stretom viacerých tektonicko-geologických častí Západných Karpát, ktoré patria k významným horopisným celkom - k Branisku, Čiernej hore, Volovským vrchom. Podložie katastra obce tvoria hlavne horniny mladšieho paleozoika - permu (pieskovce a bridlice). Severnú časť katastra tvoria paleogénne pieskovce a zlepence. Lokalitu Pod skalami tvoria spodnotriasové kremence (druhojory). V oblasti rieky Hornád a miestnych potokov sa nachádzajú fluvialne sedimenty - štrky a piesky.

Južná časť katastra (južne od rieky Hornád) je ako súčasť širšej krompašskej oblasti zaujímavá ako z geologickej tak aj z ložiskovo- mineralogickej stránky. Prevládajúcim pôdnym typom sú rendziny. Pôdne druhy sú prevažne piesčito-hlinité.

❖ **Voda, klíma**

Katastrálnym územím obce preteká rieka Hornád a jeho ľavostranné prítoky Slatvinka, Zlatník, Jaseňovec, dva bezmenné ľavostranné prítoky v obci vedené zväčša v potrubiach a bezmenný pravostranný prítok pretekajúci rómskou osadou.

Územie Richnavy patrí do klimatickej oblasti na rozhraní mierne teplej a mierne chladnej s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu je +6°C, vo vegetačnom období(apríl - september) + 13°C.

Ročný úhrn priemerných zrážok je 7 mm, priemerný počet dní so snežením je 30 , priemer maximálne dosahovanej snehovej pokrývky je 30 cm. Prevládajú zrážky v letnom období a ich intenzita je pomerne veľká.

Tvar terénu usmerňuje aj smer prevládajúcich vetrov, ktoré sú prevažne východo-západného smeru.

Celý stredný Spiš patrí k málo veterným oblastiam a Krompachy s okolím majú najväčší počet bezveterných dní v roku (172 – t.j. 46,5% dní v roku), čo v minulosti spôsobilo zaťaženie okolia Krompách toxickým spádom z Krompašského imisného areálu.

❖ **Súčasná krajinná štruktúra**

Na katastrálnom území obce Richnava môžeme vyčleniť nasledovné prvky SKŠ:

- lesná vegetácia
- nelesná drevinová vegetácia
- krovinové a kríkové biotopy
- nelesné rastlinné spoločenstvá.

• **Lesná vegetácia**

Lesné porasty sú v katastrálnom území obce Richnava zastúpené plochami lesov na juhovýchode (Volovské vrchy), severovýchode a sčasti aj na severozápade (Branisko) katastrálneho územia obce.

Lesná oblasť je charakterizovateľná ako podhorská, so zbytkami bukových a smrekovo-jedľových lesov prevažne zničených a silne poškodených imisiami, zväčša s výrazne zmenenou drevinovou skladbou, ktoré však v poslednom období vykazujú známky začínajúcej sa prirodzenej obnovy náletovými drevinami (zväčša brezami). Na k.ú. Richnavy sú vysadené aj porasty, v ktorých výrazne prevládajú nepôvodné, príp. invázne druhy drevín.

Prirodzené lesné porasty s pôvodným drevinovým zložením na zodpovedajúcom stanovišti, hrúbkovo a vekovo diferencované, vekovo a priestorovo štruktúrované sa v k.ú. obce Richnava nachádzajú už len na malej ploche v lokalite "Pod skaly".

• **Nelesná drevinová vegetácia , krovinové a kríkové biotopy**

Rozšírenie nelesnej drevinovej vegetácie (NDV) je kvôli intenzívnemu obhospodarovaniu krajiny obmedzené. Vyskytuje sa v menších skupinách, najmä v krovitej forme okolo niektorých poľných ciest , v erózných medziach a poskytuje prirodzené úkryty pre jestvujúcu poľnú zver, ako aj hniezdiská pre vtáctvo medzi parcelami ornej pôdy a v oblasti Bradla, kde je stabilnejšie, s prírode blízkym drevinovým zložením, štruktúrované, výškovo a vekovo diferencované.

• **Nelesné rastlinné spoločenstvá**

Nelesné rastlinné spoločenstvá plnia v území funkciu bioklimatickú, hydrologickú, pôdoochrannú, produkčnú a kultúrnovedeckú.

V katastrálnom území obce Richnava sa nachádzajú vo forme lúk a pasienkov v údolí Slatvinky a v doline Zlatník a v lokalite Bradlo, ďalej vo forme antropicky podmienených burinových a ruderálnych spoločenstiev, ktoré nie sú predmetom prvoradého záujmu ochrany prírody, sú však významné výskytom niektorých vzácnych a ohrozených taxónov flóry Slovenska , ako aj sídelnou vegetáciou v obci, ktorá je reprezentovaná predovšetkým záhradami s ovocnými sadiami a sprievodnou zeleňou miestnych potokov a rieky Hornád a sčasti aj sprievodnou zeleňou líniovej dopravy- ciest a železnice. Parkové úpravy v obci sú minimálne- reprezentované zeleňou na cintoríne a vysadenou parkovou zeleňou pri hostinci na rázcestí.

3. POĽNOHOSPODÁRSTVO

V súčasnosti najväčším výrobným zariadením v obci Richnava je hospodársky dvor PD Kluknava, ktorý obhospodaruje veľkú časť poľnohospodárskej pôdy v katastri obce a na hospodárskom dvore v Richnave, a ktorý je nevhodne lokalizovaný nad obytnou zónou v zastavanom území obce, kde má umiestnenú živočíšnu výrobu- ustajnenie pre ošípané (500 ks), hovädzí dobytok (200 ks + matečnik 273 ks) a ovce (300 ks). Okrem objektov pre ustajnenie zvierat sú na dvore umiestnené aj skladovacie priestory (senník), kafilérny box, vodojem a objekty pôvodne slúžiace administratívne a oprave mechanizmov , ktoré sú v súčasnosti prenajaté firmám zaoberajúcim sa strojárskou výrobou (Tools nástrojareň, prevádzka Richnava) a opravou strojov (Primastroje, s.r.o., ktorá má svoje sídlo v rodinnom dome v blízkosti špeciálnej školy). Ochranné pásmo tohto hospodárskeho dvora je 500 m a zasahuje do veľkej časti zastavaného územia obce. Vzhľadom na nedôsledné dodržiavanie princípov nitrátovej doktríny sú znečisťované spodné vody, ktoré stekajú smerom do obytného územia obce bez vybudovaného vodovodu a obyvatelia sú odkázaní v zásobovaní pitnou vodou na používanie studní.

Rastlinná výroba formou orby a pestovania poľnohospodárskych plodín je realizovaná aj na plochách s BPEJ 7-9, pričom bonity nad 6 vyššie sú Európskou úniou podporované na výsadbu lesov. Orba prebieha na mnohých plochách kolmo na vrstevnice, čo spôsobuje pôdnu a vodnú eróziu a mení tieto plochy na potenciálne zosuvné územia.

• Návrh:

" Exhaláty z krompašských zdrojov sú dlhodobým faktorom, ktorý výrazne ovplyvnil kvalitu pôd ich kontamináciou, a tým spôsobil aj následné zníženie ich úrodnosti a využiteľnosti. Pôsobí toxicky na koreňový systém lesných porastov a narúša odolnosť lesných drevín voči ďalším škodlivým faktorom, najmä biologickým škodcom. Ťažké kovy a ďalšie škodliviny v pôdach ovplyvňujú i kvalitu na nich dorábaných plodín a chovaných zvierat, ale i lesných plodov a zveriny a kontaminujú potravinový reťazec nielen v poľnohospodárskej veľkoprodukcii, ale aj v záhradách rodinných domov. Preto Ministerstvo pôdohospodárstva SR nariadilo na kontaminovanom území v katastri obce reguláciu pestovania poľnohospodárskych plodín a chovu úžitkových zvierat." (Citované zo správy ÚPN-O Richnava z r. 2003- kap. 10.1. Znečistenie ovzdušia a pôdy).

Vzhľadom na vyššie spomenutú dlhodobú kontamináciu pôd ovplyvňujúcich aj pestovanie plodín a chov úžitkových zvierat a ovplyvňujúcim celý potravinový reťazec navrhujeme obci Richnava spolu s okolitými obcami požiadať Ministerstvo pôdohospodárstva SR o zopakovanie rozborov pôdy v zmysle §8 odst. 5 Zákona č.220/2004 Z.z. (Zákon o ochrane a využívaní PP a o zmene zákona č.245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a **o stanovenie aktuálnej regulácie pestovania poľnohospodárskych plodín a chovu úžitkových zvierat na tomto území.**

• Živočíšna výroba :

Nakoľko sa obec rozhodla pre ponechanie funkcie hospodárskeho dvora (HD) PD Kluknava vo svojom zastavanom území obce nad obytnými plochami, je v ÚPN-O navrhovaná zmena spôsobu získavania živočíšnej bielkoviny na HD za ekologickejši, nezaťažujúci životné prostredie (napr. chov a spracovanie červov a pod.).

Pri súčasnom využití hospodárskeho dvora je v ÚPN-O Richnava navrhnuté:

- nezvyšovať počet ustajnených zvierat v areáli hospodárskeho dvora;
- pri súčasnom chove hospodárskych zvierat na HD zabezpečiť dodržiavanie zákona č. 39/2007 Z.z. (o veterinárnej starostlivosti);
- zabezpečiť ekologické zneškodnenie biologických odpadov súvisiacich s chovom hospodárskych zvierat v zmysle platnej legislatívy z dôvodu ochrany spodných vôd pred znečistením;
- zabezpečiť estetizáciu priestoru HD rekonštrukciou objektov, vnútroareálových komunikácií a doplnením izolačnej zelene vzhľadom na dominantnosť jeho lokalizácie;

- zabezpečiť realizáciu opatrení na zadržiavanie dažďovej vody vo vlastnom areáli a odvádzanie prívalových dažďových vôd revitalizáciou občasného potoka pretekajúceho areálom;
- pri pasienkoch dodržiavať stanovený limit zvieracích jednotiek na hektár;
- konvenčné spôsoby získavania živočíšnych bielkovín postupne premieňať za alternatívne - ekologické.

Chov domácich hospodárskych zvierat v obytných zónach minimalizovať tak, aby svojim hlukom a zápachom neznehodnocovali bývanie na susedných pozemkoch. Chov úžitkových zvierat podmieniť súhlasom obyvateľov susedných nehnuteľností v okruhu 100m od chovného miesta.

Pri chove psov je potrebné dodržiavať zákon č. 282/2002 Z.z. (o podmienkach držania psov) .

Pri chove akýchkoľvek zvierat v obci Richnava je potrebné dodržiavať Zákon č.39/2007 (o veterinárnej starostlivosti) .

Konkrétne opatrenia, ktoré by upravenovali povinnosti a práva chovateľov všetkých zvierat k spoluobčanom a životnému prostrediu, určili by základné podmienky chovu, evidencie a držania zvierat na území obce Richnava je potrebné prijať v samostatnom VZN o regulácii chovu zvierat v z.ú.o. Richnava na základe § 4 odst. 3 písm. f),g) a m) a s použitím § 6 odst.1 zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení vychádzajúc z platnej legislatívy v oblasti veterinárnej starostlivosti a hygieny.

• **Rastlinná výroba:**

V oblasti rastlinnej výroby na katastrálnom území obce Richnava bude potrebné :

- rešpektovať veľkosť a tvar itenzívne poľnohospodársky využívaných pôdnych celkov z hľadiska ekonomickej efektívnosti, ale aj z hľadiska krajinnoeekologického, pôdoochranného, ako aj z hľadiska ochrany pred povodňami v zmysle preventívnych opatrení na poľnohospodárskej pôde navrhovaných v „Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu“ schváleného ako implementáciu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík, s ktorými súvisia nasledovné návrhy:
  - ochranné zatrávenie na zníženie zmyvu pôdy a na ochranu údolníc odvádzajúcich povrchový odtok
  - ochranné zalesnenie formou plošného zalesnenia nad plochami poľnohospodárskej pôdy , príp. aj vsakovacie lesné pásy, ktoré je vhodné použiť na prerušenie dĺžky svahu s odporúčením doplnenia priekopou
  - zakladanie vetrolamov zahrňujúcich aj funkciu vsakovacích pásov napr. s kombináciou priekop
  - vrstevnicové obrábanie pôdy s orbou a výsevom v smere vrstevníc, orba sa obracia proti svahu. Obrábanie pôdy v smere vrstevníc znižuje zmyv pôdy na svahu so sklonom 2-7% až o 40% a na svahu 7-12% až o 30% (svahy nad 12% nevyužívať na orbu)
  - vytvorenie siete remízok, resp. medzí slúžiacich okrem protierozívnej funkcie ako refúgiá živočíchov v otvorenej poľnohospodárskej krajine
  - sanácia výmoľov zalesnením, odvedenie prítoku do výmoľov pomocou priekop alebo prielohov
  - protierozívne oševné postupy s vylúčením plodín s nízkym protierozívnym účinkom (zelenina, zemiaky, kukurica, slnečnica a jariny)
  - pásové striedanie plodín spočíva v striedaní plodín s nízkym protierozívnym účinkom a pásmi plodín s vysokým protierozívnym účinkom (strukoviny, repka ozimná, oziminy, krmoviny a lúky);

- výsev do ochrannej plodiny alebo strniska, príp. do trávneho porastu ak ide o plodiny širokoriadkové
- jamkovanie (pri zemiakoch, kukurici)
- využívanie alternatívnych spôsobov spracovania pôdy – napr. bezorbové technológie majú dobrý protieróznny účinok a pod.
- zamedzenie prítoku erózneho odnosu starostlivosťou o brehové porasty (sprievodnú vegetáciu tokov) - v zmysle implementácie GAEC (Good Agricultural and Environmental Condition) na poľnohospodárskej pôde majú byť lesné brehové ochranné pásy povinné od r. 2012.
- hĺbkové kyprenie a podrývanie pôdy doporučované v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu je na k.ú. obce Richnava nevhodné vzhľadom na kontamináciu pôdy imisiami z krompašských priemyselných podnikov(viď sprievodná správa ÚPN-O Richnava z r. 2004 – str. 51), ktorá nebola doteraz vylúčená;
  - obmedziť aplikácie priemyselných hnojív a pesticídov, ktoré ohrozujú existenciu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev ako aj čistotu podzemných a povrchových vôd dodržiavať zákon 136/200 Z . o hnojivách v plnom rozsahu (vrátane §10b, nakoľko obec nemá verejný vodovod);
  - prijať opatrenia na zníženie množstva dusičnanov v pôde;
  - konvenčné hospodárenie na pôde postupne premieňať na alternatívne ekologické poľnohospodárstvo.

4. VYHODNOTENIE ZÁBERU POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

Dôsledky týchto návrhov na záber poľnohospodárskej pôdy sú podrobne vyjadrené v nasledujúcich tabuľkách , v ktorých sú plochy jednotlivých využití územia označené nasledujúcimi skratkami :

- B - bývanie v rodinných domoch vrátane plôch zelene
- OV - občianska vybavenosť (obchody, služby stravovacie, ubytovacie a pod.)
- D - plochy dopravy (cesty, parkoviská , pešie chodníky,turistické a cyklistické chodníky)
- MŽT - plochy dopravy a funkcií súvisiacich s projektom na územné konanie - modernizáciou železničnej trate č.180 – úsek Krompachy (mimo) - Kysak
- Z - plochy zelene (upravenej, izolačnej a sprievodnej)
- RP - plochy rekreačnej lúky s detskými preliezkami bez možnosti výstavby objektov s výnimkou hygienického zázemia
- R - plochy rekreácie s možnosťou výstavby objektov
- Š - plochy športu
- NV - plochy nezávadnej výroby
- PH - pripovodňové ochranné hrádze
- VP - vodné plochy (protipožiarne a retenčné)
- ŠK - plochy pre školstvo
- ČOV - čistiareň odpadových vôd
- ČSPH - čerpacia stanica pohonných hmôt pre osobné automobily
- SI - sociálna infraštruktúra
- MRH - múzeum Richnavského hradu
- VDJ - vodojem

Ostatné špecifické funkcie sú vyjadrené popisom (cintorín, zberný dvor a pod.).

Zastavané územie obce Richnava k 1.1. 1990 sa nachádza na najkvalitnejších BPEJ vo svojom katastrálnom území- na chránených pôdach. Pri zabezpečovaní požiadaviek kladených na rozvoj obce je nevyhnutný záber najkvalitnejších pôd v katastri vrátane chránených pôd avšak ich bonita je veľmi nízka, resp. BPEJ veľmi vysoká- viď nasledujúci zoznam:

Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Richnava podľa BPEJ podľa Prílohy č.2 k nariadeniu vlády SR č.58/2013 Z. z. :
 0711002/5, 0760442/7, 0776265/8, 0776362/8, 0776562/8, 0778465/8.

Podľa štruktúry sedemmiestny kód BPEJ popisuje tieto vlastnosti pôdy:

- **..... kód klimatického regiónu
- ..**... kód hlavnej pôdnej jednotky /HPJ/
- ....*.. kód svahovitosti a expozície
- .....* kód skeletovitosti a hĺbky pôdy
- .....* kód zrnitosti pôdy

Poznámka č.1 :

Číslo za BPEJ – sedemmiestnym číslom označuje skupinu, do ktorej podľa SZ kód BPEJ patrí.

Poznámka č.2 :

Pre ochranu pôdy pred eróziou je dôležitý **kód svahovitosti** a expozície. Ak je tento kód 4 a 5 ide o ohrozenie honov silnou eróziou a od 6 -9 ide o ohrozenie honov extrémnou eróziou (sklon nad 12°). V zmysle štandardizovanej normy STN 75 4501 (protierózna ochrana poľnohospodárskej pôdy) je potrebné ich trvalé zatravnenie. V k.ú. obce Richnava sa jedná o nasledovné BPEJ, ktorých časť je využívaná v súčasnosti ako orná pôda : 0782885/9, 0782685/9, 0776562/8, 0778465/8.

Tab. č. 1 : Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov **na poľnohospodárskej pôde** navrhovaných v rámci územnoplánovacej dokumentácie v katastrálnom území obce RICHNAVA **v zastavanom území obce k 1.1.1990:**

LOKALITA	FUNKČNÉ VYUŽITIE	VÝMERA LOKALITY CELKOM /ha/	PREDPOKLADANÁ VÝMERA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY			NEPOĽNOHOSPOD. PÔDA /ha/	CHRÁNENÁ PÔDA	ALTERNATÍVA
			CELKOM /ha/	SKUPINA BPEJ (chránené sú vyznačené hrubo)	VÝMERA /ha/			
			Z TOHO					
1	B,D,Z	0,5405	0,4747	0776562/8 0	0,3909 0,0838	0,0658	0,3909	0
2	OV,B,D,Z	0,2426	0,2426	0776562/8	0,2426	-	0,2426	0
3	ČSPH,D,Z	0,2703	-	-	-	0,2703	-	-
4	PH (PROTIPOVODŇOVÁ HRÁDZA)	0,3993	0,1100	0711002/5	0,1100	0,2893	0,1100	0
5	D,Z	1,9272	1,6465	0711002/5 0778465/8	1,3320 0,3145	0,2807	1,6465	0
6	OV,R,D,Z	0,1732	0,1732	0778465/8	0,1732	-	0,1732	0
7	PV,R,Z,D	0,7510	0,7510	0778465/8	0,7510	-	0,7510	0
8	B,D,Z	0,1014	0,1014	0	0,1014	-	-	-
9	D,Z	0,7925	0,3232	0778465/8 0	0,1824 0,1408	0,4693	0,1824	0
10	MÚZEUM RICHNAVSKÉHO HRADU,Z,D	0,2420	0,1110	0	0,1110	0,1310	-	-
11	D,Z	0,8612	0,7077	0711002/5 0	0,1217 0,5860	0,1535	0,1217	0
12	ČOV,Z,D	0,1950	0,1950	0711002/5	0,1950	-	0,1950	0
13	D,Z	0,3797	0,3310	0776562/8	0,3310	0,0487	0,3310	0
14	B,D,Z	0,8330	0,8282	0776562/8 0	0,6881 0,1401	0,0048	0,6881	0

15	ZBERNÝ DVOR2,D,Z	0,2072	0,2072	0776562/8 0711002/5	0,1644 0,0428	-	0,2072	0
16	Z,Š,D	0,7825	-	-	-	0,7825	-	-
17	POŽIARNA ZBROJNICA,D,Z	0,0670	-	-	-	0,0670	-	-
18	ŠK, Z,D	0,6266	0,6266	0 0711002/5	0,1610 0,4656	-	0,4656	0
19	Š,Z,D	0,3496	0,3201	0711002/5 0	0,2757 0,0444	0,0295	0,2757	0
20	D,Z	0,3025	0,2655	0 0711002/5	0,1385 0,1270	0,0370	0,1270	0
21	B,D,Z	0,9767	0,8270	0	0, 8270	0,1497	-	-
22	SI,D,Z	0,0742	0,0397	0	0,0397	0,0345	-	-
23	D,Z	0,1875	0,0730	0	0,0730	0,1145	-	-
24	B,D,Z	0,6183	0,6168	0	0,6168	0,0015	-	-
25	OV,D,Z	0,1281	0,1281	0	0,1281	-	-	-
26	D,Z	0,6360	0,0630	0	0,0630	0,0060	-	-
27	B,D,Z	0,5953	0,5953	0	0,5953	-	-	-
28	D,Z	0,4968	0,2307	0 0711002/5	0,0564 0,1743	0,2661	0,1743	0
29	NV,D,Z	0,2064	0,0144	0	0,0144	0,192	-	-
30	D,Z	0,0120	0,0023	0	0,0023	0,0097	-	-
Spolu		13,9756	10,0052		10,0052	3,9704	6,0822	-

Tab. č. 2 : Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov **na poľnohospodárskej pôde** navrhovaných v rámci územnoplánovacej dokumentácie v katastrálnom území obce RICHNAVA **mimo zastavaného územia obce k 1.1.1990:**

LOKALITA	FUNKČNÉ VYUŽITIE	VÝMERA LOKALITY CELKOM /ha/	PREDPOKLADANÁ VÝMERA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PŮDY			NEPOĽNO-HOSPOD. PŮDA /ha/	CHRÁNENÁ PŮDA	ALTERNATÍVA
			CELKOM /ha/	SKUPINA BPEJ (chránené sú vyznačené hrubo)	VÝMERA /ha/			
			Z TOHO					
4a	PH (PROTIPOVODŇOVÁ HRÁDZA)	0,6050	0,0626	0711002/5 0776265/8	0,0320 0,0306	0,5424	0,0626	0
31	D,Z	0,3740	0,3696	0776265/8	0,3696	0,0044	0,3696	0
32	OV,Z,D	0,7797	0,7797	0776265/8	0,7797	-	0,7797	0
33	MŽT,D,Z	4,7935	3,8793	0776362/8	3,8793	0,9142	3,8793	0
34	Š,D,Z	1,6100	1,6100	0776362/8	1,6100		1,6100	
35	OV,D,Z	0,1100	0,1100	0776362/8	0,1100		0,1100	
36	D,Z	0,9279	-	-	-	0,9279	-	-
37	B,D,Z	0,5830	-	-	-	0,5830	-	-
38	D,Z,VP	0,7053	0,5708	0	0,5708	0,1345	-	-
39	Š,Z,D	0,1283	0,1157	0	0,1157	0,0126	-	-
40	OV,D,Z	0,1519	0,1519	0	0,1519	-	-	-

41	VDJ,Z,D	0,1210	0,1210	0	0,1210	-	-	-
42	B,D,Z	1,2760	1,2603	0	1,2603	0,0157	-	-
43	Š,D,Z	0,5286	-	-	-	0,5286	-	-
44	Š,D,Z	0,0999	-	-	-	0,0999	-	-
45	D,Z	0,1934	0,0226	0778465/8 0	0,0199 0,0027	0,1708	0,0199	0
46	ROZŠÍRENIE CINTORÍNA,D,Z	0,7810	0,5073	0778465/8	0,5073	0,2737	0,5073	0
47	VDJ3,Z,D	0,1643	0,1643	0778465/8	0,1643	-	0,1643	0
48	MOTOKROS	1,2757	1,2757	0778465/8 0782885/9 0782685/9 0782885/9	0,2200 0,0665 0,6690 0,3202	-	0,2200	0
49	RP,Z,D	0,2368	0,2153	0700895/9	0,2153	0,0215	-	-
50	R,Z,D	0,1512	-	-	-	0,1512	-	-
51	KOMPOSTOVIŠKO, ZBERNÝ DVOR1,D,Z	0,1844	-	-	-	0,1844	-	-
52	D,Z	2,4631	0,6093	0776265/8 0	0,5210 0,0883	1,8538	0,5210	0
53	NV,D,Z	0,6657	-	-	-	0,6657	-	-
54	OBEČNÉ SLUŽBY A ZBERNÝ DVOR3	0,3363	-	-	-	0,3363	-	-
55	D,Z	0,5507	-	-	-	0,5507	-	-
56	MODERNIZÁCIA ŽEL. TRATE	0,0533	-	-	-	0,0533	-	-
								-
57	D,Z	1,1286	-	-	-	1,1286	-	-
58	NV,D,Z	0,8330	-	-	-	0,8330	-	-
59	Z,D	0,7918	-	-	-	0,7918	-	-
Spolu		22,6034	11,8254		11,8254	10,778	8,2437	-

Vyhodnotenie zámerov na poľnohospodárskej pôde

REKAPITULÁCIA

Rekapitulácia	Spolu (v ha)	V ZÚO (v ha)	Mimo ZÚO (v ha)	Na chránených pôdach spolu (v ha)	Z toho na chránených pôdach v ZÚO (v ha)	Z toho na chránených pôdach mimo ZÚO (v ha)
Celková výmera pôdy spolu	36,5790	13,9756	22,6034			
Z toho poľnohospodárska pôda	21,8306	10,0052	11,8254	14,3259	6,0822	8,2437
Z toho nepoľnohospodárska pôda	14,7484	3,9704	10,778			

- **Zdôvodnenie záberu poľnohospodárskej pôdy :**

Najdôležitejším cieľom riešenia územného plánu obce (ďalej ÚPN-O) Richnava v návrhovom období do r. 2040 je vysporiadanie sa s problémom prognózovaného nárastu počtu obyvateľov predovšetkým rómskej národnosti a územno-technické dôsledky tohto nárastu na katastrálnom území obce Richnava.

Urgentným problémom je riešenie absencie verejného vodovodu. Cieľom ÚPN-O je navrhnúť riešenia v oblasti zásobovania pitnou vodou , odvádzania splaškových vôd a lokalizácie ČOV, lokalizácie plôch bývania a základnej občianskej vybavenosti, zberného dvora a doplnenia komunikačného systému v obci Richnava , ako aj návrh na riešenie súčasných dopravných závad, resp. určenie plôch pre ich následné detailné riešenie v ďalších stupňoch PD.

Ďalším dôležitým cieľom riešenia ÚPN-O je návrh na prepojenie miestnej dopravnej infraštruktúry na objekty navrhované v DÚR „ Modernizácia železničnej trate Žilina - Košice, úsek trate Krompachy (mimo) - Kysak “ pre rýchlosť 160 km/h s riešením novej trasy železničnej trate, ktorú bolo potrebné v územnom pláne obce zohľadniť.

Riešenie územného plánu obce spĺňajúc požiadavky platnej legislatívy, má na zreteli skutočnosť, že po jeho schválení sa stane podkladom pre riadenie stavebnej a inej činnosti v obci s dôrazom na zabezpečenie súladu všetkých činností na celom administratívnom území obce vrátane ochrany životného prostredia, ekologickej stability, ochrany zdravia jej obyvateľov, kultúrno-historických hodnôt územia, územného rozvoja a tvorby krajiny v súlade s princípmi trvalej udržateľnosti navrhovaných riešení.

Zastavané územie obce Richnava k 1.1. 1990 sa nachádza na najkvalitnejších BPEJ vo svojom katastrálnom území- na chránených pôdach. Pri zabezpečovaní vyššie uvedených požiadaviek kladených na rozvoj obce je nevyhnutný aj záber najkvalitnejších pôd v katastri vrátane chránených pôd, avšak ich bonita je veľmi nízka, resp. skupina BPEJ veľmi vysoká- vid' nasledujúci zoznam:

Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v k.ú. Richnava podľa BPEJ v zmysle Prílohy č.2 k nariadeniu vlády SR č.58/2013 Z. z. :
0711002/5, 0760442/7, 0776265/8, 0776362/8, 0776562/8, 0778465/8.

- **Zdôvodnenie záberových plôch navrhovaných v ÚPN-O Richnava mimo z.ú. obce na chránených pôdach v k.ú. obce Richnava (v súlade s §12 odst.2 písm. b) zákona č. 220/2004 (Zákon o ochrane a využívaní PP):**

Lokalita 4a - (plocha záberu 0,0626 ha) - protipovodňová ochranná hrádza navrhovaná na zníženie povodňového rizika pri extrémnych situáciách v súlade s „Plánom manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Hornádu“. Nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.

Lokalita 31 - (plocha záberu 0,3696 ha) - doprava, zeleň. Jedná sa o plochy dopravnej obsluhy automobilovej (vrátane statickej) , cyklistickej a pešej (vrátane pešieho priestranstva) so sprievodnou, izolačnou a parkovou zeleňou. Záberová lokalita je viazaná na navrhovanú lokalitu záberu 32. Nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.

Lokalita 32 - (plocha záberu 0,7797 ha) - občianska vybavenosť , zeleň, doprava. Jedná sa o ponukové plochy vhodné pre občiansku vybavenosť charakteru komerčnej vybavenosti lokalizované medzi železničnou traťou , cestou III. triedy a jestvujúcou zástavbou rodinných domov. Vzhľadom na nutnosť rešpektovania vyhodnotenia pripomienok k prerokovanému návrhu ÚPN-O nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.

Lokalita 33 - (plocha záberu 4,7935 ha) - modernizácia železničnej trate, občianska vybavenosť, zeleň, doprava. Jedná sa o plochy navrhované v súlade s podkladmi DÚR poskytnutými firmou SUDOP Košice, a. s.. „Modernizácia železničnej trate Žilina - Košice, úsek trate Krompachy (mimo)- Kysak“

pre rýchlosť 160 km/h s riešením novej trasy železničnej trate č. 180 a novej zastávky Richnava s doplnením o plochy nevyhnutného dopravného napojenia na zastavané územie obce vrátane sprievodnej a izolačnej zelene. Vzhľadom na nutnosť rešpektovania vyhodnotenia pripomienok k prerokovanému návrhu ÚPN-O nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.

- Lokalita 34 - (plocha záberu 1,6100 ha) - zeleň, doprava, šport** . Jedná sa o plochy súvisiace s „Modernizáciou železničnej trate Žilina -Košice , úsek trate Krompachy(mimo)-Kysak“ pre rýchlosť 160 km/h a s riešením novej trasy železničnej trate č. 180 a novej zastávky Richnava - plochy protihlukovej izolačnej zelene, športu a príslušnej dopravnej siete medzi navrhovanou železničnou zastávkou a jestvujúcou zástavbou rodinných domov. Vzhľadom na nutnosť rešpektovania vyhodnotenia pripomienok k prerokovanému návrhu ÚPN-O nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.
- Lokalita 35 - (plocha záberu 0,1100 ha) - občianska vybavenosť, zeleň, doprava.** Jedná sa o plochy súvisiace s „Modernizáciou železničnej trate Žilina -Košice , úsek trate Krompachy(mimo)-Kysak“ pre rýchlosť 160 km/h , s riešením novej trasy železničnej trate č. 180 a novej zastávky Richnava - plochy občianskej vybavenosti komerčného charakteru v blízkosti železničnej stanice a plôch športu a izolačnej protihlukovej zelene medzi železničnou zastávkou a jestvujúcou zástavbou rodinných domov. Vzhľadom na nutnosť rešpektovania vyhodnotenia pripomienok k prerokovanému návrhu ÚPN-O nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.
- Lokalita 43 - (plocha záberu 0,0199 ha) - doprava, zeleň.** Jedná sa o plochy nevyhnutné pre vytvorenie bezpečnej miestnej automobilovej dopravy spĺňajúceho parametre STN pre projektovanie miestnych komunikácií. Nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.
- Lokalita 44 - (plocha záberu 0,7810 ha) – rozšírenie cintorína, zeleň, doprava.** Jedná sa o plochy nadväzujúce na plochy jestvujúceho cintorína vrátane jeho sprístupnenia a sprievodnej a parkovej zelene. Vzhľadom na nutnosť rešpektovania vyhodnotenia pripomienok k prerokovanému návrhu ÚPN-O nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.
- Lokalita 45 - (plocha záberu 0,1643 ha) – vodojem, doprava, zeleň.** Jedná sa o plochy navrhovaného vodojemu pre 1. tlakové pásmo vrátane jeho sprístupnenia a sprievodnej zelene. Nie je možné alternatívne riešenie tohto záberu.
- Lokalita 46 - (plocha záberu 0,2200 ha) - motokros.**Jedná sa o jestvujúce plochy športu, ktoré má v budúcnosti obec naďalej využívať na účely motokrosu. Vzhľadom na nutnosť rešpektovania vyhodnotenia pripomienok k prerokovanému návrhu ÚPN-O nie je možné alternatívne riešenie.
- Lokalita 47 - (plocha záberu 0,2200 ha) – rekreačná lúka s detskými preliezkami** .Jedná sa o plochy, ktoré obec aj v súčasnosti využíva na rekreačné účely doplnená o prístupovú komunikáciu a parkovacie plochy bez možnosti výstavby objektov s výnimkou hygienického zázemia. Vzhľadom na nutnosť rešpektovania vyhodnotenia pripomienok k prerokovanému návrhu ÚPN-O nie je možné alternatívne riešenie.
- Lokalita 50 - (plocha záberu 0,5210 ha) - doprava, zeleň.** Jedná sa o plochy sprievodnej a parkovej zelene v trase krížovej cesty, turistického chodníka, cyklistického chodníka a miestnej komunikácie vrátane odvádzania dažďových vôd nad týmito jestvujúcimi a navrhovanými komunikáciami spájajúcimi zastavané územie obce Richnava s kostolom sv. Márie Magdalény. Vzhľadom na nutnosť rešpektovania vyhodnotenia pripomienok k prerokovanému návrhu ÚPN-O nie je možné alternatívne riešenie.